

Nuorten ohjauspalvelujen vaikuttavuuspuhe

Nuorisotutkimuspäivät 10.11.2022

Mira Kalalahti & Minna Vilkman
Jyväskylän yliopisto

Teoreettinen viitekehys

- Ohjauspalvelut: koulutus- ja työelämäsiirtymien tukeminen.
- Odotukset vaikuttavuudesta, ohjauksen tavoitteet (Robertson, 2021; Watts, 2016):
 - *Yksilöiden* ohjaaminen heille sopivaan koulutukseen ja työhön.
 - *Palvelujärjestelmän* kokonaisuuden kehittäminen (usein paikallistaso, monialaisuus).
 - *Yhteiskunnalliset* tavoitteet (osallisuuden ja yhtäläisten mahdollisuuksien turvaaminen, taloudellisen kehityksen edistäminen).
- Tavoitteet vaikuttavat siihen, minkälaisiksi ohjauspalvelut muovautuvat.

Aineisto

- 37:n ohjausalan asiantuntijan haastattelupuhe. Työnkuvat vaihtelivat ohjaus- ja valmennustehtävistä niiden suunnitteluun sekä hallintaan.
- Haastattelut on toteutettu 2019-2020 yhdessä keskisuudessa ja yhdessä suuressa kunnassa. Tuolloin keskeisessä roolissa koronapandemia ja oppivelvollisuuden korottaminen 18 ikävuoteen.
- Haastattelun teemat: 1) Yhteistyö ja asiantuntijuuden jakaminen; 2) Ohjaustyön raamit ja hallinta; 3) Ohjaajan ja ohjattavan ohjaustyö; 4) Ohjaustyön tulevaisuus.
- Teoriaohjaava sisällönanalyysi kolmen tavoitteenäkökulman kautta (yksilö, palvelujärjestelmä, yhteiskunta).

Vaikuttavuus yksilötasolla

Tavoitteet

- Jatkokoulutuspaikka kaikille, työllistyminen, kokonaisvaltainen tukeminen, “hyvä elämä”.

Keinot

- Yksilö- ja ryhmäohjaus, yritysysteistyö (vastaanottavat yritykset).
- Helposti saatavilla oleva neuvonta.
- Dialogisuus. Moniammatillinen yhteistyö.

Arviointi

- Joko kerätään systemaattisesti (Ohjaamot, nuorisotyö, ammattikoulu), nähdään vaikeana arvioitavana (osa koulujen opoista, etsivä nuorisotyö) tai koetaan, että täytyisi kerätä enemmänkin yksilöpalautetta (uraohjaajat, johtotaso).
- Seurantarekisterit, joista selviää perustietoja, esim. asuinpaikan vaihtuminen.

Vaikuttavuus palvelujärjestelmän tasolla

Tavoitteet

- Oppilaitosten oppilastavoitteet, jakautuminen.
- Paikallisen työelämän tarpeet (erityisesti ammatilliseen koulutukseen ohjaamisessa).
- Työttömien siirtäminen työmarkkinoille tai koulutukseen.
- Soveltuvan palvelun löytyminen.

Keinot

- Monialainen yhteistyö, tiedon jakaminen.
- Järjestelmän sujuvoittaminen: esim. TE-toimisto tai Kela lähettävänä tahona.
- Henkilökohtaistaminen.
- Projektiperustaisuus.

Arviointi

- Opoverkoston sisäinen arviointi, mm. kokoukset, lukukauden päätöstapahtumat.
- Monialaiset arviointikokoukset.
- Raportointi (kunnat, AVI), tulosvastuullisuus (esim. sanktiomaksut pitkäaikaistyöttömistä).
- Kaikilla ei ole asiakasmäärällisiä tavoitteita, osalla rahoitus sidoksissa asiakasmääriin.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoitteet

- Jatko-opintopaikka kaikille peruskoulun jälkeen.
- Työttömyyden vähentäminen.
- Syrjäytymisen ehkäisy.
- Elinikäinen oppiminen.

Keinot

- Mahdollisimman varhainen puuttuminen.
- Monialaisuus.
- Riittävä rahoitus.
- Kymppiluokkapaikat.

Arviointi

- Jonkin verran vastapuhetta: yksilön tilanne vs. yhteiskunnan asettamat suorituspainet.
- Numeraalinen (asiakasmäärät, hakijat suhteessa vastaanotettuihin opiskelupaikkoihin).
- Ohjauksen yhteiskunnallisen merkityksen korostaminen.
- Lakisääteinen seuranta ja raportointi.
- Vaikuttavuusarviointi rahoituksen edellytyksenä.

Yhteenveto

- Jännitteisyys yksilönäkökulman ('hyvä elämä') ja tulostavoitteiden välillä.
 - Elämänhallinnan paraneminen, hyvinvointi, pienet askeleet eivät näy, jos tilastoidaan vain siirtymiä virallisten instituutioiden sisällä ja välillä.
 - Ohjaajien ammattitaidossa korostetaan yksilöllisiä palveluja, mutta toisaalta vaikuttavuutta mitataan numeraalisesti.
- Ohjauksen kentän hajanaisuus
 - Palveluihin ohjautuminen edellyttää Kelan tai TE-keskuksen aloitetta?
 - Matalan kynnyksen palveluita monella eri toimijalla, painotukset vaihtelevat.
- Palvelujärjestelmän sisäiset erot
 - Osalla rahoitus riippuu asiakasmääristä ja / tai 'onnistuneista' ohjauksista. Projekteilla rahoitushaku vuosittaista.
 - Osa haastateltavista korosti, ettei heidän toimintansa riipu asiakasmääristä.
 - Sisäinen arvottaminen palvelujen kesken, erityisesti epämuodollista ohjausta (mm. nuorisotyö) tekevät määrärahojen varassa. Vaikutus myös työsuhteisiin.

Lähteet

Robertson, P.J. 2021. The Aims of Career Development Policy: Towards a Comprehensive Framework. Teoksessa P.J. Robertson, T. Hooley, & P. McCash (toim.). *The Oxford Handbook of Career Development*. Oxford University Press.

Watts, T. 2016. The Economic and Social Benefits of Career Guidance. Teoksessa T. Hooley & L. Barham (toim.) *Career Development Policy & Practice: The Tony Watts Reader*. National Institute for Career Education and Counselling, 55–65.